

Esteve Plantada: «Som un llegat de vivències que intenten fer real el buit»

El poeta granollerí, cap de Cultura de NacióDigital, publica un poemari ambientat al Berlín del caiguda del Mur | Defensa que "el llibre té un embolcall fred i gris, tot i que l'interior és un esclat de vida colorista i lluminós"

Esteve Plantada acaba de publicar «Big Bang Llätzer» | Adrià Costa

Esteve Plantada (<http://www.esteveplantada.cat>) (Granollers, 1979) acaba de publicar *Big Bang Llätzer* (Leonard Muntaner (<https://www.facebook.com/leonard.muntanereditor/>), 2016), un poemari ambientat en el paisatge d'un Berlín d'aires soviètics, just quan el mur ha caigut i ha de començar una nova vida. En aquesta entrevista, el cap de Cultura de **NacióDigital** explica d'on va sortir la idea del poemari i reflexiona al voltant del concepte del buit.

-Ja ha sortit a la venda *Big Bang Llätzer*, el seu darrer poemari. D'on surten els poemes del llibre?

- La història del llibre es remunta a l'any 2007, en un viatge a Berlín on vaig acompanyar l'equip de rodatge del documental *Després del mur*, dirigit per Berta Diumaró, un documental sobre els records del seu pare, Lluís Diumaró. L'experiència viscuda durant aquells dies va ser molt intensa i no vaig parar de prendre notes sobre una idea que em rondava pel cap: la transformació del no-res en vida. O, si vols: de quina manera podem fer real el buit?

- El mateix títol ja ens porta al concepte de l'esclat de la vida.

- Sí, volia deixar clar aquest xoc entre raó i mite, amb dues imatges carregades de sentits i connotacions: una de científica i una altra de religiosa. No podem deslligar-nos del buit, perquè és present a tot arreu, és part indissociable de la vida mateixa. Però: la desaparició, el fet de deixar de ser-hi, ens elimina de la consciència dels altres? La resposta és que no, evidentment. Els homes i les dones som un llegat de vivències que intente fer real el buit, una herència que va passant a d'altres homes i dones per proximitat, afectivitat i afinitat. Com si fos una cursa de relleus.

- És un poemari que viu en l'embolcall d'un Berlín d'aires soviètics. Què l'ha portat a ambientar-lo així?

- Van anar passant els anys i aquelles notes que vaig prendre no acabaven de trobar la forma adequada. Però les tenia allà, esperant el seu moment, perquè volia explicar tot aquell procés viscut. Fins que aquest 2016 vaig veure la llum i m'hi vaig posar. Quan vaig tenir clara l'estructura i la forma, va ser molt natural que el llibre tingués una escenografia pròpia de l'època de la caiguda del Mur. Necessitava ambientar els poemes en un lloc molt concret, per això el llibre és ple de llocs de Berlín. A més, la caiguda del Mur i l'esfondrament d'aquell món em connectava amb un paisatge post-soviètic. Penso que el llibre té un embolcall fred i gris, tot i que l'interior és un esclat de vida colorista i lluminós.

-El Berlín d'aquell moment representa el final d'una època.

- El concepte de "final" és l'espurna que motiva el llibre. La fi del Mur de Berlín funciona com a símbol per explicar-ho tot i per tenir una iconografia que la gent pugui reconèixer. Com a poeta, necessito que la gent tingui referents on agafar-se: espais, noms, músiques, ambients. Més enllà de l'època i del paisatge referencial, també cal dir que a nivell personal hi ha molta veritat: que sigui ambientat en la caiguda del Mur de Berlín dóna al text una dosi de veritat, una connexió íntima amb una realitat palpable.

- Està satisfet de com ha quedat el llibre?

- Se'm fa estrany de dir, perquè acostumo a tenir una autoexigència molt alta, de vegades massa [riu]. Però aquest llibre és el que més s'assembla a allò que imaginava que seria abans d'escriure'l. Estic molt content, perquè conté una part de la meua vida que m'estimo moltíssim.

- Quin és el resultat final de *Big Bang Llätzer*?

- És el resultat d'un procés catàrtic i molt íntim. Com et deia, és una exploració del buit que juga amb un paisatge i amb la creació. Però també construeix una narrativa a partir del fet de gravar amb una càmera. Per exemple, surt molt el mot "rec", que és el canal per on passa l'aigua per regar, però que també és el REC de gravar.

- Per què aquestes referències cinematogràfiques tan constants i presents?

- No podia ser d'altra manera. El llibre neix a partir del dietari de rodatge d'un documental, com unes notes escrites en "fora de camp". Aquelles notes reflexionen sobre el buit, sobre l'existència, sobre l'enyor i els records, sobre la manera que tenim de revisar els records i tornar-los a reviure. No és això, el cinema? I no és, també, alguna cosa molt semblant a la poesia? Ara bé, els enllaços que apareixen amb el cinema no són gens gratuïts, sinó ben al contrari. Tot té un sentit que incideix en el sentit del poema.

- Per exemple?

- Murnau? és el mestre del cinema expressionista? i Nosferatu em connecta amb els paisatges

de *Fosca límit*, el meu llibre anterior. Walter Ruttmann és el director de *Berlín: Sinfonía de una gran ciudad* (1927), que s'inspira, al seu torn, en el documental soviètic *Kino-Nedelia* (1918) de Dziga Vertov?. El llenguatge visual de Vertov és clau per entendre les ambicions simbòliques del llibre. O Paul Muni, un actor dels anys 20 que es fa fer famós per interpretar *biopics*, cosa que té molt de sentit pel que expliquen els poemes. I Werner Herzog, molt present a l'esperit de tot el poemari.

-Ha comentat que després de *Fosca límit* necessitava un llibre diferent. Creu que ho ha aconseguit?

- Els poemes de *Fosca límit* partien d'una idea que calia farcir fins a acabar el poema mateix. El procediment de *Big Bang Llàtzer* és el contrari: si ja tinc la idea, i la idea funciona, ¿per què haig de farcir-ho amb res més? És una opció totalment essencialista, per això és un llibre de poemes tan curts i concisos, sense afegits. Això el fa diametralment diferent a *Fosca límit*, tot i que entre els dos llibres hi ha una connexió evident en l'ànima que els mou.

-L'obra ha guanyat el premi de Poesia Mediterrània Pare Colom (<http://www.naciodigital.cat/noticia/113651/esteve/plantada/guanya/premi/poesia/pare/colom>) . Què significa un reconeixement com aquest?

- Personalment, crec que és un dels premis més bonics que hi ha ara mateix en poesia catalana. Per una banda, perquè edites el llibre en una de les millors col·leccions, amb grans autors i amb una coherència editorial envejable: *La Fosca*, de Leonard Muntaner (<https://www.facebook.com/leonard.muntanereditor/>) . D'altra banda, pel jurat, que és format de gent a qui valoro molt. Per últim, perquè en els darrers anys mostra una llista de guanyadors que fa patxoca, amb llibres i autors molt destacables. Estic molt content i agraït d'haver-lo guanyat.

- Com afronta el seu futur literari? Té alguna idea al cap que es pugui explicar?

- Ara mateix estic en el procés d'escriptura d'un nou llibre de poesia que tancarà el cicle iniciat amb *Fosca Límit*. I també alguna altra cosa, que espero surti aviat.

El poeta granollerí Esteve Plantada. Foto: Adrià Costa